

HRVATSKO DRUŠTVO SUDSKIH VJEŠTAKA
Sekcija graditeljstva, arhitekture i geodezije

**STANDARDIZACIJA ODREĐIVANJA
KOEFIČIJENATA ZA OBRAČUN
KORISNIH POVRŠINA I KORISNIH
VRIJEDNOSTI POVRŠINA**

- PRIJEDLOG -

HRVATSKO DRUŠTVO SUDSKIH VJEŠTAKA

Sekcija graditeljstva, arhitekture i geodezije

STANDARDIZACIJA ODREĐIVANJA KOEFICIJENATA ZA OBRAČUN KORISNIH POVRŠINA I KORISNIH VRIJEDNOSTI POVRŠINA - PRIJEDLOG -

SADRŽAJ

CILJEVI	3
UVOD	4
KRONOLOGIJA - OSNOVE ZA IZRADU PRIJEDLOGA.....	5
PRIJEDLOG NAČINA OBRAČUNA „KORISNIH POVRŠINA“	7
PRIJEDLOG NAČINA OBRAČUNA „KORISNIH VRIJEDNOSTI POVRŠINA“	9
Stambeni prostori	19
Poslovni prostori	11
ZAKLJUČAK	14

CILJEVI:**standardizacija načina izračuna korisnih površina i korisnih vrijednosti površina**

To podrazumijeva

- primjenu jedinstvenih koeficijenata korisnih površina kroz jedinstvenu tablicu koeficijenata
- jednostavnost i jednoznačnost kod određivanja korisnih površina i korisnih vrijednosti površina
- ujednačavanje dobivenih rezultata (bez obzira tko izrađuje elaborat rezultati bi trebali biti isti u velikoj većini slučajeva – barem u 95 % - 98 % slučajeva)

NAVEDENI PRIJEDLOG JE IZRAĐEN NA OSNOVU:

- Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (pročišćeni tekst - NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09)
- Standarda obračuna korisnih površina - HRN U C2.100 i HRN ISO 9836;2002
- Nacrta - NAPUTKA ZA UTVRĐIVANJE ODGOVARAJUĆEG SUVLASNIČKOG DIJELA POSEBNOG DIJELA NEKRETNINE - mr.sc. Vladimir Krtalić, 2007
- Važećoj praksi u struci

RAZLOZI I OSNOVE IZRADE PRIJEDLOGA:

Na osnovu gore navedenih dokumenata razrađene su razne varijante i podvarijante uobičajenih i manje uobičajenih slučajeva.

Postojeći dosad korišteni koeficijenti korisnih vrijednosti površina su dodatno razrađeni i obrađeni razni slučajevi kombinacije situacija (npr. kombinacije raznih posebnih prostora)

Predloženi su novi koeficijenti koji "finije", odn. preciznije vrednuju različite visine pojedinih vrsta prostora.

Sukladno novim standardima življenja i korištenja povišene su svijetle visine stambenih i poslovnih prostora.

Također, uvažene su sugestije sudionika 2. Kongresa sudskih vještaka s međunarodnim učešćem vezane uz definiranje raspodjela kategorija visina pojedinih vrsta prostora.

Zaključno, većina sudionika kongresa (Sekcija graditeljstva, arhitekture i geodezije) zaključila je da je nužno definirati jedinstveni način izrade etažnih elaborata, određivanja korisnih vrijednosti i korisnih površina za što je uvjet utvrditi jedinstvene koeficijente obračuna pojedinih vrsta prostora.

Cilj izrade ovog prijedloga je izrada službenog dokumenta (Prijedlog) koji bi bio, u prvom koraku, prihvaćen od strane HDSV-a a zatim upućen svim relevantnim strukovnim organizacijama i državnim tijelima na usvajanje kao jedinstveni standard (i osnova za izradu budućeg Pravilnika ili Norme) obračuna korisnih površina, korisnih vrijednosti površina i sadržaja Elaborata etažiranja - koji bi primjenjivali svi jednako u Republici Hrvatskoj.

UVOD:

Dosadašnja praksa u Republici Hrvatskoj pokazuje ogromnu različitost u izradi Elaborata etažiranja i nerazumijevanja osnovnih pojmova kao što su KORISNE POVRŠINE I KORISNE VRIJEDNOSTI POVRŠINE (**U daljnjem tekstu će se umjesto „Plana etažiranja“, „Plana posebnih dijelova nekretnine“, „Etažnog elaborata“ i drugih pojmova koristiti radi jednostavnosti pojam „Elaborat etažiranja“**)

Pri izračunu korisnih vrijednosti površine postoji ogromna razlika u primjeni koeficijenata i može se reći da svaki vještak ili projektant ima svoj način izrade Elaborata. Praksa je pokazala da se za praktički iste građevine izgrađene u različitim dijelovima Republike Hrvatske izrađuju često potpuno različiti etažni elaborati ili još gori slučaj, ako se i izrade na jedinstven način, tumačenja nadležnim općinskih, gradskih i državnih službenika uzrokuju potpuno različiti način upisa tih nekretnina u zemljišne knjige. Često je situacija dovedena do paradoksa pa proizlazi da gotovo svaki državni službenik u tom području, referent, nadležna osoba i sud ima svoj način kako žele da ti Elaborati budu izrađeni pa se vještaci i projektanti moraju prilagođavati željama pojedinih referenata i njihovim shvaćanjima kako bi to trebalo izgledati. Nerijetko se od nas koji te elaborete izrađujemo traži da činimo svjesne greške u izračunu jer se proizvoljno tumače važeći propisi koji zbog svoje nepreciznosti i omogućavanja „slobodnog tumačenja“ i izazivaju ovakav kaos u ovom području. Dovoljno je pogledati u baze npr. Ministarstva branitelja ili Ministarstva graditeljstva koje imaju veliki broj izgrađenih stanova u zadnjih 15-ak godina u programima izgradnje stanova za stradalnike domovinskog rata gdje se vide velike razlike u zemljišno-knjižnim podacima novoizgrađenih praktički jednakih zgrada na različitim dijelovima naše države.

Ovim prijedlogom pokrenuo bi se postupak da se cijeli postupak izrade elaborata etažiranja standardizira i donesu jedinstvena pravila i standardi i da ih počnu jednako tumačiti i primjenjivati svi sudionici u tom procesu - od same tehničke izrade elaborata etažiranja, ishoda Potvrde na nadležnom tijelu graditeljstva, te na kraju upisu nekretnine u zemljišne knjige na području cijele Republike Hrvatske.

Za sve navedeno prvi i osnovni korak je svakako standardizacija načina određivanja jedinstvenih koeficijenata za obračun korisnih površina i korisnih vrijednosti površina.

KRONOLOGIJA :

Hrvatsko društvo sudskih vještaka organiziranjem 1. STRUČNOG SAVJETOVANJA O ETAŽIRANJU 2004.godine imalo je za cilj pojasniti izradu Plana posebnih dijelova zgrada vještacima odnosno stručnim osobama koje mogu izrađivati iste, a nadležnim tijelima omogućiti lakšu kontrolu, izdavanje potvrda na spomenuti dokument i sudovima provedbu u zemljišne knjige.

Svi su članovi HDSV-a bili pozvani da se aktivno uključe u rad savjetovanja svojim predavanjima, pisanim priložima ili elaboratima, s opisom vlastitih iskustava i načinom rješavanja predmetne problematike.

Tom prilikom je prezentirano 15 radova počevši od komentara Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima do izlaganja primjera Projekta etažiranja jednog stambenog objekta.

Savjetovanje je bilo podijeljeno u tri dijela :

- u prvom dijelu izlagali su predstavnici Ministarstva pravosuđa RH, Županijskog suda Zagreb, Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, Pravnog fakulteta Osijek,
- u drugom dijelu izlagali su vještaci (građevinari, geodeti i arhitekt), te predstavnici Gradskog stambeno-komunalnog gospodarstva i Gradskog ureda za upravljanje imovinom
- treći dio je bio rezerviran za pitanja i odgovore, za raspravu i konzultacije.

Nakon ovog 1. STRUČNOG SAVJETOVANJA O ETAŽIRANJU zaključeno je da radna skupina sudskih vještaka izradi radni predložak **Naputka za izradu PLANA ETAŽIRANJA NEKRETNINE** s ciljem učinkovitijeg obavljanja poslova nadležnog tijela u postupku izdavanja predmetne POTVRDE, kao i **standardizacije sastavljanja ISPRAVE** na temelju koje se obavlja uknjižba vlasništva posebnog dijela nekretnine uzemljišnu knjigu kao pravo povezano s određenim suvlasničkim dijelom nekretnine.

Također je zaključeno da treba nedvojbeno razjasniti pojmove, primjerice:

- uporabna cjelina,
- korisna površina,
- ocjena korisne vrijednosti,
- korisna vrijednost posebnog dijela nekretnine, i
- korisna vrijednost cijele nekretnine.

I na savjetovanju „VLASNIŠTVO POSEBNOG DIJELA NEKRETNINE“ kojeg je 24. veljače 2006. organizirao **NOVI-INFORMATOR** je istaknuto:

*...Posebno mjesto u postupku vlasništva posebnog dijela nekretnine ima etažni elaborat. Dosadašnja praksa je pokazala da kod izrade etažnih elaborata nema ujednačenosti, što je posljedica manjkave regulative. Stoga je potrebno izmijeniti i nadopuniti ZV na način da se jasno **definira tko je ovlašten te elaborate izrađivati i na koji način te da se propišu jedinstveni normativi za izračun korisne površine posebnog dijela nekretnine.....***

..... Naime, očito je da će samo kvalitetna izmjena i dopuna propisa zaustaviti različita postupanja u praksi i omogućiti svim sudionicima u postupku uspostave vlasništva posebnog dijela nekretnine (suvlasnicima, upravnim tijelima, zemljišnoknjižnim sudovima, izrađivačima Plana etažiranja nekretnine) ujednačeno postupanje...

Sukladno zaključku PRVOG STRUČNOG SAVJETOVANJA O ETAŽIRANJU – PROBLEMI U PRAKSI, **Hrvatsko društvo sudskih vještaka** objavilo je na svojim WEB stranicama **Prijedlog nacrtu NAPUTKA ZA UTVRĐIVANJE ODGOVARAJUĆEG SUVLASNIČKOG DIJELA POSEBNOG DIJELA NEKRETNINE** izrađenog po autoru **mr.sc.Vladimiru Krtaliću, d.i.g.** i dostavilo Ministarstvu pravosuđa na očitovanje.

U ovom radu predstavljen je **Prijedlog nacrtu NAPUTKA ZA SASTAVLJANJE ISPRAVE U POSTUPKU USPOSTAVE VLASNIŠTVA POSEBNOG DIJELA NEKRETNINE** kojim je obuhvaćen niz primjedbi i prijedloga sudionika seminara **USPOSTAVA ETAŽNOG VLASNIŠTVA (POSTUPAK ETAŽIRANJA)** održanih u: Zagrebu, Osijeku, Rijeci, Dubrovniku i Zadru koje je organizirao Građevinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Institut građevinarstva Hrvatske u sklopu projekta stručnog usavršavanja u graditeljstvu.

Najveći dio primjedbi, pitanja i prijedloga sudionika svih rasprava odnosio se na postupak i način izračuna *korisne vrijednosti posebnog dijela nekretnine i korisne vrijednosti svih stanova i ostalih samostalnih prostorija cijele nekretnine*, odnosno na utvrđivanje *odgovarajućeg suvlasničkog dijela* sukladno st. 1. čl. 68. ZV-a.

Dvojbe, pitanja i prijedlozi najvećim dijelom su se odnosili na:

- *izračun korisnih površina,*
- *ocjenu korisne vrijednosti korisnih površina,*
- *izračun korisne vrijednosti pojedinih korisnih površina,*
- *izračun korisne vrijednosti posebnog dijela nekretnine,*
- *izračun korisne vrijednosti cijele nekretnine, i*
- *izračun udjela korisne vrijednosti posebnog dijela nekretnine prema korisnoj vrijednosti svih stanova i ostalih samostalnih prostorija cijele nekretnine (odgovarajući suvlasnički dio).*

Ocjena korisne vrijednosti korisnih površina.

Razvojem tržišta nekretnina pažljivo se prate svi parametri koji utječu na njihovu vrijednost. Poseban utjecaj imaju razne vrste korisnih površina, njihova obradenost i lokacija posebnog dijela nekretnine unutar nekretnine. Praktično, investitor pažljivo odmjerava ocjene korisnih vrijednosti pojedinih korisnih površina i na temelju njih oblikuje obračunsku cijenu svakog posebnog dijela nekretnine. Stoga se u napatku daju okvirne ocjene korisnih vrijednosti pojedinih korisnih površina koje se koriste u utvrđivanju korisne vrijednosti posebnog dijela nekretnine. Javni naručitelji djelomično koriste koeficijente iz HRN U.C2.100, a mnogi su propisali vlastite koeficijente za ocjenu korisne vrijednosti pojedinih površina.

Investitori privatnog prava koriste vlastite koeficijente za ocjenu korisne vrijednosti pojedinih površina sukladno pravilima utvrđivanja tržišne vrijednosti nekretnine.

Suvlasnički dio posebnog dijela nekretnine prosuđuje se prema tome je li taj **suvlasnički dio** u odnosu prema **vlasništvu cijele nekretnine** jednak ili veći od odnosa **korisne vrijednosti stana, odnosno druge samostalne prostorije** glede koje se traži uspostava vlasništva posebnog dijela **prema korisnoj vrijednosti svih stanova i ostalih prostorija te nekretnine.**

Korisne vrijednosti utvrđuje sud svojom odlukom donesenom Izvanparničnom postupku po pravilima uređenim čl. 74. st. 2.

Korisna vrijednost stana ili druge samostalne prostorije izračunava se iz korisne površine stana ili druge samostalne prostorije i odgovarajućih dodataka ili odbitaka za razlike koje povećavaju ili smanjuju vrijednost prema drugim stanovima, odnosno prostorijama, a koje po shvaćanju u prometu i iskustvu proizlaze iz namjene, položaja, i sl., a nisu nastale na trošak samo jednog od suvlasnika.

Na povećanje korisne vrijednosti stana ili druge samostalne prostorije u prvom redu utječu sporedni dijelovi na koje se proteže vlasništvo posebnog dijela nekretnine:

- otvoreni balkoni,
- terase,
- podrumске i tавanske prostorije,
- kućni vrtovi,
- mjesta za ostavljanje najviše dva motorna vozila po jednom stanu ili drugoj samostalnoj prostoriji.

PRIJEDLOG NAČINA OBRAČUNA „KORISNIH POVRŠINA“

Zakonodavstvo, pravilnici, praksa:

- Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (pročišćeni tekst - NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09)
- Norme - HRN U C2.100 i HRN ISO 9836:2002
- Naputak za utvrđivanje odgovarajućeg suvlasničkog dijela posebnog dijela nekretnine - mr.sc. Vladimir Krtalić, 2007

Iz važećih zakona iz prakse načelno se može ustvrditi da je KORISNA POVRŠINA posebnog dijela zbroj:

- Ukupne neto površine stana, poslovnog prostora ili javnog prostora koji je predviđen za posebni dio
- Ukupne neto površine svih pripadaka pripadaka tom posebnom dijelu

Predlaže se da se izračun KORISNE POVRŠINE (KP) vrši sa koeficijentom $k=1,0$

Razlog je što korisna površina izražava punu (neto) površinu posebnog dijela i njegovog pripadka bez obzira na stupanj iskorištenosti i mogućnosti korištenja te površine (bez obzira na vrstu posebnog dijela – stan, poslovni prostor, skadište ili pripadka vrt, spremište, parkiralište i dr.).

Preglagatelji smatraju da se sve površine mogu iskoristiti na određeni način dokle god su te površine imaju svod iznad 0,3 m od poda (kosine ispod stubišta, rampi ili u krovštima se mogu iskoristiti za ostave). Sukladno tome koeficijent za prostore kojima je svod ispod 0,3 m bi se uzimao $k = 0, 0$.

Sama vrijednost površina određenih prostora se određuje kroz izračun VRIJEDNOSTI KORISNIH POVRŠINA (koeficijenti korisnosti).

Tablica za izračun KORISNIH POVRŠINA:

POSEBNI DIO (stan ili poslovni prostor) ILI NJEGOVI PRIPADCI (spremišta, garaže i dr)	koeficijent
korisna površina (sve površine >0,3 m)	1,00
nekorisna površina < 0,3 m	0,00

Razlikovanje posebnog dijela i njegovog pripadka (radi prikaza u etažnom elaboratu):

Posebni dio:

- Svi zatvoreni prostori stana ili poslovnog prostora, bez obzira na namjenu, a koji su cjelina za sebe tj u sve prostore se može pristupiti bez da se koriste zajednički prostori građevine.

Pripadak:

- Balkoni, lođe, terase, verande, zeleni vrtovi i dr. vanjski prostori na koje se može direktno pristupiti iz zatvorenog posebnog dijela.
- Svi prostori kojima se ne može pristupiti direktno iz posebnog dijela već se istima mora pristupiti preko zajedničkih dijelova objekta (spremišta, spremišta izvan objekta, garaže, garaže na parceli, parkirna mjesta, terase, vrtovi, izdvojeni izlozi poslovnih prostora i dr.).
- Pripadci izvan glavnog objekta moraju biti na istoj parceli kao i posebni dio (tj. ista građevinska i uporabna dozvola) kako bi mogli biti pridruženi tom posebnom dijelu.
- Pripadak ne može biti prostor u koji se ne može pristupiti sa zajedničkih dijelova tj. ako se do tog prostora može pristupiti samo preko drugog posebnog dijela.

Zajednički dijelovi:

- Zajedničkim dijelom se smatraju sve površine parcele koje su nužne za pristup objektu i funkcionalnost objekta (a nisu pridružene posebnim dijelovima kroz parkirališta i vrtove i terase) tj. sve kolne površine, hortikulturene površine, nedodijeljeni vrtovi, pješački pristupi, vanjska stubišta, dječja igrališta, ulazna stubišta, nedodijeljena parkirališna mjesta, vatrogasni putevi i druge vanjske površine ako su na građevnoj čestici.
- Zajedničkim dijelom se smatraju svi dijelovi objekta koji su nužni za funkcionalnost objekta i omogućavanje pristupa pojedinim posebnim dijelovima i pripadcima u objektu.

Korisna površina se koristi za:

- Pri upisu posebnih dijelova u zemljišne knjige – kako bi se utvrdila ukupna površina posebnog dijela i njegovih pripadaka bez obzira na njegov izgled, karakteristike i vrijednost. (npr. ...*Stan u prizemlju oznake S1 koji se sastoji od hodnika, kupaonice, sobe i kuhinje korisne površine 41,5 m² i pripadaka: balkona površine 2,5 m² i spremišta u podrumu oznake SP1 površine 4,2 m²; sveukupne korisne površine 48,2 m²...*) **Napominjemo da se korisne površine ne koriste za izračun vlasničkih udjela u građevini, jer se za to koriste korisne vrijednosti površina.**
- Kao podloga za izračun KORISNIH VRIJEDNOSTI POVRŠINA u elaboratu etažiranja.
- Podloga za izradu kupoprodajnih ugovora (za precizno definiranje površina posebnog dijela i njegovih pripadaka).
- Za druge namjene gdje je nužno da se znaju točne korisne (neto) površine posebnog dijela i njegovih pripadaka
-

Način izračuna korisne površine**U izračun korisnih površina ulaze:**

- Površina svih podova u prostorijama - od zida do zida, ukoliko imaju svod viši od 30 cm
- Sve površine elemenata stana ili poslovnog prostora koji su niži od 100 cm, npr. kade, obzid cijevi odvodnje iza vodokotlića i sl.
- Površine lođa i balkona od zida do zida ili od zida do parapetnog zida lođe – ako ima zidanu parapetnu ogradu.
- Površine lođa i balkona od zida do ruba ili od ruba do ruba – ako imaju laganu prozračnu ogradu
- Kose površine kao npr. rampe, uključivo stubišta unutar posebnog dijela se obračunavaju po tlocrtnoj projekciji bez obračuna koeficijenata.
- Sve niše u zidovima koje su u punoj visini od poda do stropa, bez obzira na njihovu dubinu (*nekad je bila granica 16 cm – mišljenja smo da se svaki takav prostor može iskoristiti*).

U izračun korisnih površina ne ulaze:

- Prolazi kroz zidove (vrata) bez obzira na debljinu zidova (*nekad se obračunavala granica dubine od 16 cm, sve preko te dubine se obračunavalo u površinu*)
- Niše koje nisu od poda do stropa (*npr. niša u vanjskom zidu ispod prozora*)
- Obzidi viši od 100 cm (npr. obzid za podžbukni vodokotlić – h=120-140cm)
- Površine čiji je svod niži od 30 cm

PRIJEDLOG NAČINA OBRAČUNA „KORISNIH VRIJEDNOSTI POVRŠINA“

Zakonodavstvo, pravilnici, praksa:

- Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (pročišćeni tekst - NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09.)
- Norme - HRN U C2.100 i HRN ISO 9836:2002
- Naputak za utvrđivanje odgovarajućeg suvlasničkog dijela posebnog dijela nekretnine - mr.sc. Vladimir Krtalić, 2007

Iz važećih zakona iz prakse načelno se može ustvrditi da je KORISNA VRIJEDNOST POVRŠINA (KVP) posebnog dijela umnožak:

- KORISNIH POVRŠINA pojedinih prostorija (stanova, poslovnih prostora, lođa i dr) posebnih dijelova i njihovih pripadaka (spremišta, parkirališta i dr) – (KP) i
- Odgovarajućih koeficijenata za pojedine prostore (vrijednost koeficijenta ovisi o karakteristikama i namjeni prostora) – (k)

$$KPV (m^2) = KP (m^2) \times k$$

NAPOMENA VEZANA UZ PRIMIJENJENE KOEFICIJENTE UZ RAZLIČITE VISINE PROSTORA:

U odnosu na dosadašnju praksu, predlaže se nova donja granica svijetle visine stambenog prostora gdje se smatra $k=1,0$ od minimalno $h=2,40$ m – sukladno važećoj i aktualnoj europskoj regulativi.

Također, predloženi su novi koeficijenti za različite visine prostora, opet sukladno uočenoj praksi na tržištu i modernim standardima življenja.

Za izračun KORISNIH VRIJEDNOSTI POVRŠINA predlažu se sljedeći koeficijenti:

A) STAMBENI PROSTORI

obuhvaćeni su stambeni prostori (s pripadcima) u stambenim i stambeno-poslovnim građevinama

STAMBENI PROSTOR	koeficijent
visina >2,4 m, <5,0 m	1,00
visina >2,0 m < 2,4 m	0,90
visina >1,0 m < 2,0 m	0,75
visina >0,30 m <1,0 m	0,30
visina >5,0 m	1,50
Galerija u stanu (prostor otvoren prema ostatku stana)	0,75

Za galerije u stanu koje imaju dio površine sa svijetlom visinom $h>1,0$ <2,4 m već postojeći koeficijent množi se s $k=0,75$, a za $h>2,0$ <2,4 s koef. $k=0,90$

Za galerije u stanu koje imaju dio površine sa svijetlom visinom $>0,3$, <1,0 m već postojeći koeficijent množi se s $k=0,30$

SPREMIŠTA (zidani zidovi - pregrade)	koeficijent
visina >2,2 m, <4,0 m	0,50
visina >1,0 m < 2,2 m	0,35
visina >0,30 m <1,0 m	0,15
visina >4,0 m	0,75

Odnosi se na čvrsto zidane pregrade između spremišta (cigla, knauf, siporex i dr.)

SPREMIŠTA (prozračne pregrade - drvo i metal)	koeficijent
visina >2,2 m, <4,0 m	0,35
visina >1,0 m < 2,2 m	0,20
visina >0,30 m <1,0 m	0,10
visina >4,0 m	0,50

Odnosi se na prozračne i prozirne pregrade između spremišta (drvene letve, metalno pletivo, jednostruki lim i dr.)

TERASE, PREDVRTOVI, BALKONI, LOGGIE	koeficijent
terasa u objektu, spojena na stan, nenatkrivena	0,25
terasa izvan objekta - opločana, u predvrtu ili uz objekt, spojena na stan, ali koja nije građevinski dio konstrukcije zgrade	0,20
predvrt izvan objekta, spojen na stan, ograđen vrtom ogradom, nenatkriven, zelena površina (travnjak, hortikultura)	0,10
balkon, nenatkriven, spojen na stan	0,25
balkon, natkriven AB pločom iznad (npr. s gornjim balkonom), spojen na stan	0,50
balkon, natkriven metalnom, drvenom ili sličnom demontažnom nadstrešnicom, spojen na stan	0,35
loggia*	0,75

***Napomena:**

Loggia je natkriveni vanjski prostor spojen na stan ograđena s najmanje dva vanjska zida zgrade pune visine

Način obračuna specifičnih situacija - kombinacija raznih slučajeva:

Dio balkona je natkriven, a dio je omeđen sa najmanje dva vanjska zida zgrade = **svaki dio se obračunava s gore definiranim koeficijentima, računa se zbroj takoproizašlih površina**

PARKIRALIŠNO - GARAŽNA MJESTA	koeficijent
parking mjesto na otvorenoj površini	0,20
parking mjesto u zajedničkoj garaži u objektu - neograđeno	0,40
parking mjesto u zajedničkoj garaži u objektu - ograđeno čeličnom mrežom ili metalnom pregradom	0,50
parking mjesto u zajedničkoj garaži u objektu - ograđeno zidanim zidom s vratima	0,60
parking mjesto u zasebnoj garaži u objektu - ograđeno zidanim zidom s vratima	0,70

Napomena: iskazani koeficijenti vrijede za minimalnu svijetlu visinu garaže > 2,1 m

Posebni slučajevi za garažna parking mjesta - odstupanja od navedenih koeficijenata:

Za garaže koje imaju dio površine sa svijetlom visinom >1,0, <2,1 m već postojeći koeficijent množi se s $k=0,75$

Za garaže koje imaju dio površine sa svijetlom visinom >0,3, <1,0 m već postojeći koeficijent množi se s $k=0,30$

Za garažna parking mjesta koje imaju uvedene **instalacija vodovoda, odvodnje te struje**, (s vlastitim instalacijama rasvjete i utičnica), na postojeći koeficijent dodaje se $k=+0,1$

Za garažna parking mjesta koje imaju uvedene instalacija vodovoda, odvodnje, **centralnog grijanja (radijatori)** te struje, (s vlastitim instalacijama rasvjete i utičnica), na postojeći koeficijent dodaje se $k=+0,2$

STUBIŠTA U STANOVIMA (DIO POSEBNOG DIJELA)	koeficijent
površina stubišta	1,00
prostor ispod stubišta (<i>koeficijent ovisi o visini prostora ispod stubišta</i>)	0,30 - 1,50

***Napomena:**

Stubišta u stanovima se računaju sa koeficijentom 1,0 a mogu se obračunavati samo jednom u tlocrtnoj projekciji (ne za obje etaže).

Ako stubišta imaju prostor ispod stubišta isti se obračunava po pravilima za ostale prostore - sukladno visini (od 0,3 do 5 m)

B) POSLOVNI PROSTORI

obuhvaćeni su poslovni prostori (s pripadcima) u stambeno-poslovnim i poslovnim građevinama

I. POSLOVNI PROSTORI U STAMBENO-POSLOVNIM GRAĐEVINAMA

koeficijent

Poslovni prostori uredske namjene imaju isti koeficijent kao i trgovačko-ugostiteljsko-javne namjene

visina >2,6 m, <5,0 m	1,00
visina >1,0 m < 2,6 m	0,75
visina >0,30 m <1,0 m	0,30
visina >4,0 m	1,50
Galerija u poslovnom prostoru (prostor otvoren prema ostatku poslovnog prostora)	0,75

Za galerije u poslovnom prostoru koje imaju dio površine sa svjetlom visinom $h > 1,0$, $< 2,5$ m već postojeći koeficijent množi se s $k=0,75$

Za galerije u poslovnom prostoru koje imaju dio površine sa svjetlom visinom $> 0,3$, $< 1,0$ m već postojeći koeficijent množi se s $k=0,30$

Spremišta poslovnih prostora obračunavaju se po istom modelu kao spremišta stanova

II. POSLOVNI PROSTORI U POSLOVNIM GRAĐEVINAMA

koeficijent

NAPOMENA: U poslovnim objektima samo jedne namjene (npr. samo uredske ili samo skladišne), svi koeficijenti su $k=1,0$

U poslovnim objektima kombinirane namjene primjenjuju se niže navedeni koeficijenti:

II.a. UREDSKA NAMJENA	
visina >2,6 m <5,0 m	1,00
visina >1,0 m <2,6 m	0,75
visina >0,30 m <1,0 m	0,30
visina >5,0 m	1,50
II.b. TRGOVAČKO-UGOSTITELJSKA NAMJENA (uključivo sve komercijalne sadržaje s javnim radom sa strankama)	
visina >2,6 m <6,0 m	1,50
visina >1,0 m <2,6 m	1,00
visina >0,30 m <1,0 m	0,50
visina >6,0	2,00
II.c SKLADIŠNA / SERVISNA / PROIZVODNA NAMJENA	
visina >2,6 m <5,0 m	0,50
visina >1,0 m <2,6 m	0,35
visina >0,30 m <1,0 m	0,15
visina >5,0 m <8,0 m	0,75
visina >8,0 m	1,00

NAPOMENA:

U poslovnim građevinama kombiniranih sadržaja - sanitarni čvorovi i uredski prostori unutar skladišno / proizvodno / servisne namjene obračunavaju se s koeficijentima za uredske prostor

PRIPADCI - odnose se na: I. stambeno-poslovne i II. Poslovne građevine

VANJSKI PROSTORI - TERASE, BALKONI, LOGGIE	koeficijent
terasa u objektu, spojena na poslovni prostor, nenatkrivena	0,25
terasa izvan objekta - opločana, u predvrtu ili uz objekt, spojena na poslovni prostor, ali koja nije građevinski dio konstrukcije zgrade	0,20
balkon, nenatkriven, spojen na poslovni prostor	0,25
balkon, natkriven AB pločom iznad (npr. s gornjim balkonom), spojen na poslovni prostor	0,50
balkon, natkriven metalnom, drvenom ili sličnom demontažnom nadstrešnicom, spojen na poslovni prostor	0,35
loggia*	0,75

*Napomena:

Loggia je natkriveni vanjski prostor spojen na stan/poslovni prostor ograđena s najmanje dva vanjska zida zgrade pune visine
Način obračuna specifičnih situacija - kombinacija raznih slučajeva:

Dio balkona je natkriven, a dio je omeđen sa najmanje dva vanjska zida zgrade = svaki dio se obračunava s gore definiranim koeficijentima, računa se zbroj takoproizašlih površina

PARKIRALIŠNO - GARAŽNA MJESTA, RADNO - MANIPULATIVNE POVRŠINE	koeficijent
parking mjesto na otvorenoj površini	0,20
parking mjesto u zajedničkoj garaži u objektu - neograđeno	0,40
parking mjesto u zajedničkoj garaži u objektu - ograđeno čeličnom mrežom ili metalnom pregradom	0,50
parking mjesto u zajedničkoj garaži u objektu - ograđeno zidanim zidom s vratima	0,60
parking mjesto u zasebnoj garaži u objektu - ograđeno zidanim zidom s vratima	0,70
radne / manipulativne površine ispred objekta - asfaltna/betonirana/opločena površina (npr. ispred skladišta)	0,10

Napomena: iskazani koeficijenti vrijede za minimalnu svjetlu visinu garaže > 2,1 m

Posebni slučajevi za garažna parking mjesta - odstupanja od navedenih koeficijenata:

Za garaže koje imaju dio površine sa svjetlom visinom >1,0, <2,1 m već postojeći koeficijent množi se s k=0,75

Za garaže koje imaju dio površine sa svjetlom visinom >0,3, <1,0 m već postojeći koeficijent množi se s k=0,30

Za garažna parking mjesta koje imaju uvedene instalacija vodovoda, odvodnje te struje, (s vlastitim instalacijama rasvjete i utičnica), na postojeći koeficijent dodaje se k=+0,1

Za garažna parking mjesta koje imaju uvedene instalacija vodovoda, odvodnje, centralnog grijanja (radijatori) te struje, (s vlastitim instalacijama rasvjete i utičnica), na postojeći koeficijent dodaje se k=+0,2

STUBIŠTA U POSLOVNIM PROSTORIMA (DIO POSEBNOG DIJELA)	koeficijent
površina stubišta	1,00
prostor ispod stubišta (<i>koeficijent ovisi o visini prostora ispod stubišta</i>)	0,30 - 1,50

*Napomena:

Stubišta u poslovnim prostorima se računaju sa koeficijentom 1,0 a mogu se obračunavati samo jednom u tlocrtnoj projekciji (ne za obe etaže).

Ako stubišta imaju prostor ispod stubišta isti se obračunava po pravilima za ostale prostore - sukladno visini (od 0,3 do 5 m)

Korisna vrijednost površine se koristi za:

- Izračun vlasničkih udjela u građevini pri upisu u zemljišne knjige.
- Izračun zaštićene najamnine
- Podlogu za procjenu vrijednosti stana ili poslovnog prostora.
- Druge namjene gdje je nužno odrediti korisne vrijednosti površina posebnog dijela i njegovih pripadaka

Nakon provedene javne rasprave o standardizaciji jedinstvenih koeficijenata za određivanje korisnih površina i korisnih vrijednosti površina izraditi će se

PRIJEDLOG IZGLEDA TABLICE ZA IZRAČUN OMJERA U VLASNIŠTVU GRAĐEVINE SA DIJELOVIMA:

- a. obavezna poglavlja – sadržaj elaborata
- b. prijedlog izgleda tablice za izračun omjera u vlasništvu građevine
- c. način označavanja prostora – grafički dio
- d. ostali dijelovi elaborata

ZAKLJUČAK:

U dosadašnjoj praksi primjenjivali su se mnogi različiti načini izračuna KORISNIH VRIJEDNOSTI POVRŠINA i može se reći da svaki vještak ili projektant ima „svoj način“ izrade izračuna a isto tako i svaki referent i sud ima „svoj način“ po kojem traži da se Elaborati Plana etažiranja nekretnine izrađuju.

Ovim prijedlogom pokušava se pokrenuti inicijativa za „konačno“ donošenje „NAPUTKA“ (ili Pravilnika) kojim bi se pojednostavio i standardizirao postupak izračuna korisnih površina i korisnih vrijednosti (kao i izrade cijelog Plana etažiranja nekretnine) a koji bi bio obveza na nacionalnoj razini.

Donošenje „Naputka“ koji JEDNOZNAČNO (u mjeri u kojoj je to moguće) definira koeficijente za izračun korisnih vrijednosti i način izrade Elaborata etažiranja je jedini način da se uvede reda u dosadašnju i trenutnu praksu.

Ovakva inicijativa izložena je od strane radne skupine HDSV-a na nedavno završenom 2. kongesu sudskih vještaka održanom u Opatiji (05. i 06. ožujka 2010) gdje je nakon izlaganja nazočnim sudionicima kongresa akalamacijom prihvaćena i zaključeno je da je ovaj pristup kvalitetan i sveobuhvatan te da ga treba razvijati i nakon usvajanja ići prema svim nadležnim državnim i strukovnim tijelima na daljnju implementaciju.

Realizacija navedene inicijative odvijala bi se kroz sljedeće korake:

1. Kao prvi korak dogovoreno je da će radna skupina još malo doraditi prijedlog tablice određivanja jedinstvenih koeficijenata za obračun korisnih površina i korisnih vrijednosti površina te takav prijedlog objaviti na WEB stranicama HDSV-a.
2. Nakon provedene javne rasprave među članovima HDSV-a, sekcije graditeljstva, arhitekture i geodezije formirao bi se konačni prijedlog načina obračuna površina i tablice s jedinstvenim koeficijentima i službeno poslao na sva nadležna državna tijela i strukovne organizacije.
3. Na osnovu jedinstvenog prijedloga dobivenog nakon rasprave unutar HDSV-a utvrdio bi se i prijedlog jedinstvene metodologije izrade etažnog elaborata koji bi se također javno objavio na WEB stranicama HDSV-a. Nakon provedene i te javne rasprave konačni prijedlog bi se također uputio na sva nadležna državna tijela i strukovne organizacije, jer bez kompletno odrađenog posla – u što je uključeno od određivanja jedinstvenih koeficijenata do tipiziranog načina izrade etažnih elaborata, ova inicijativa nema svrhu i nije kompletna i provediva.
4. Nakon definiranja konačne verzije navedenih dokumenata od strane HDSV-a počinje „bitka“ za prihvaćanje i usvajanje kroz formu službeno prihvaćenih pravilnika, izmjena odredbi mjerodavnih zakona i drugim službenim dokumentima.

Procedura uvođenja novih jedinstvenih standarda zasigurno nije jednostavna i zasigurno će biti potrebno uložiti puno truda, vremena, živaca pri objašnjavanju i dokazivanju nužnosti usvajanja ovakve inicijative ali mišljenja smo da je to nužno i da uloženi trud vrijedi rezultata koji se mogu polučiti. Možda nam u svemu tome može pomoći aktualno pridruživanje Republike Hrvatske Europskoj uniji kad se u relativno kratkom roku mora izmijeniti i prihvatiti veliki broj novih propisa i zakona koji uvode nove standarde i zakone kao i novi način razmišljanja i ponašanja.

Pozivamo sve članove HDSVa a i sve članove ostalih strukovnih organizacija da daju doprinos ovoj inicijativi i očekujemo konstruktivne primjedbe u svrhu poboljšanja ovog prijedloga. Kod vrednovanja predloženog modela obračuna bilo bi svrsishodno i konstruktivno dati prijedloge koji će sagledati cjelokupnu problematiku i pomoći u objektivnom pristupu kod određivanja jedinstvenih koeficijenata a time i izradi etažnih elaborata.

Želimo još jednom istaknuti koje značajke su bile ideja vodilja izrade navedenog prijedloga:

- **standardizacija**
- **jednostavnost**
- **jednozačnost**
- **objektivnost**

Zahvaljujemo na suradnji i prijedlozima svim članovima HDSV-a koji su pomogli u izradi ovog prijedloga.

Radna skupina:

Krunoslav Komesar dipl.inž.građ.
Dražen Kljajić dipl.inž.građ.
mr.sc.Melita Bestvina dipl.inž.građ.

Zagreb, ožujak 2010